

ENSIMMÄISEN TASON VALVONTA SUOMESSA ALUEELLINEN YHTEISTYÖ – TAVOITTEEN OHJELMISSA KAUDELLA 2007-2013

1. Taustaa

Ensimmäisen tason valvonta (First level control) on valvontajärjestelmä, jossa varmennetaan kunkin hankkeeseen osallistuvan tuensaajan ilmoittamien menojen laillisuus ja asianmukaisuus. Valvontatoiminnan varmennuksineen suorittaa hankkeen esittäjä tilintarkastaja eli valvoja, jonka tehtäviin kuuluvat myös paikan päällä tehtävät varmennukset. Euroopan alueellinen yhteistyö –tavoitteen valvontajärjestelmä kaudella 2007-2013 perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1080 artiklaan 16:

”Voidakseen vahvistaa menot kunkin jäsenvaltion on perustettava valvontajärjestelmä, jonka avulla on mahdollista **varmentaa osarahoitettujen tuotteiden ja palvelujen toimittaminen**, sen alueella toteutettujen toimien tai niiden osuuksien osalta ilmoitettujen **menojen asianmukaisuus** sekä se, että menot ja niihin liittyvät toimet tai niiden osuudet **ovat yhteisön ja asianomaisen jäsenvaltion kansallisten sääntöjen mukaisia**.

Tätä varten kunkin **jäsenvaltion on nimettävä valvojat**, joiden tehtävänä on varmentaa kunkin toimeen osallistuvan tuensaajan ilmoittamien menojen laillisuus ja asianmukaisuus. Jäsenvaltiot voivat päättää nimetä yhden ainoan valvojan koko ohjelma-alueelle.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvojat voivat vahvistaa menot kolmen kuukauden kuluessa.”

Ennen hankkeen toteumaraportin (maksatushakemuksen) jättämistä ohjelmasihteeristöön se tulee olla varmennettu hankkeen jokaisen partnerin osalta. Varmennuksen tehtävä on vakuuttaa hallinto- ja todentamisviranomaisen sekä pääpartneri siitä että ohjelmasta tuettavat kulut ovat säädösten, ohjelman, hyväksytyhän hankesuunnitelman ja hankesopimuksen mukaisia, sekä varmistaa ongelmien havaitseminen ja niihin tarttuminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Vain varmennetut kulut ovat tukikelpoisia.

Ensimmäisen tason valvonta suoritetaan kunkin jäsenvaltion valitseman järjestelmän mukaisesti, eli jokaisessa maassa on oma menettelynsä partnereiden kulujen varmentamiselle. Jäsenvaltioiden valittavana olevia valvontajärjestelmiä ovat yhden tai useamman valvojan valinta, keskitetty tai hajautettu valvonta, sisäinen tai ulkoistettu val-

vonta jne. Artikla asettaa kuitenkin aikarajan varmennusten suorittamiselle, minkä lisäksi komissio on erillisissä suosituksissaan painottanut valvojien valinnassa panostamista laatuun, ja sen varmistamista sopimusmenettelyllä.

Suomessa valvonnan järjestämiseen on valittu hajautettu malli ja valvontajärjestelmän luomisesta sekä sen valvonnasta ja tehokkuuden varmistamisesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö. Ahvenanmaa ei kuulu hajautetun järjestelmän piiriin, vaan Ahvenanmaalla on erikseen ohjeistettu keskitetty valvontamalli. **Suomen hajautettu** järjestelmä on hyvin erilainen kuin ohjelmakaudella 2000-2006 käytössä ollut maksatustarkastusten järjestelmä. Kaudella 2007-2013 jokaisen partnerin tulee järjestää oman toteumaraporttinsa/maksatushakemuksensa varmentaminen valvojan toimesta ennen toteumaraportin jättämistä pääpartnerin kautta ohjelmasihteeristöön. Valvojalla tarkoitetaan riippumatonta tilintarkastajaa, jonka kukin hankkeeseen osallistuva suomalainen hankepartneri valitsee itselleen kilpailuttamalla ja joka tulee hyväksyttäväksi valvojaksi työ- ja elinkeinoministeriön sertifiointimenettelyssä. Valvojaksi voidaan valita myös organisaatiolle jo aiemmin kilpailutettu tilintarkastaja, mikäli kyseinen tilintarkastaja täyttää valvojalta vaaditut edellytykset. Saman hankkeen suomalaispartnerit voivat halutessaan valita yhteisen tilintarkastajan suorittamaan varmennukset kaikkien partnereiden osalta. Partneri ja valittu tilintarkastaja täyttävät yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön sertifiointilomakkeen ja toimittavat sen ministeriöön. Työ- ja elinkeinoministeriö käy läpi esitykset valittavista tilintarkastajista ja tarkistaa että tilintarkastaja täyttää vaaditut edellytykset. Työ- ja elinkeinoministeriön hyväksyttyä tilintarkastajan partneri saa ministeriöltä päätöksen tilintarkastajan hyväksymisestä hankkeen valvojaksi. Tämän jälkeen partneri laatii valvojan kanssa varmennuksia koskevan yksityiskohtaisemman sopimuksen.

Tässä ohjeessa annetaan tarkempaa tietoa ja ohjeita valvojien tehtävistä ja pätevyysvaatimuksista, valvojien valinnasta ml. kilpailuttamisesta, valvojien sertifiointista, valvonnan suorittamisesta ja aikataulutuksesta, valvonnasta aiheutuvien kulujen kattamisesta, valvojille järjestettävästä koulutuksesta sekä valvonnan seurannasta.

Työ- ja elinkeinoministeriö antaa tarvittaessa tätä ohjetta täydentäviä ohjeita ensimmäisen tason valvonnasta Suomessa.

Tietoja muiden maiden ensimmäisen tason valvontajärjestelmistä saa kunkin ohjelman hallintoviranomaiselta.

2. Valvojan tehtävät ja pätevyysvaatimukset

Edellisestä kaudesta poiketen valvojana toimivan tilintarkastajan rooli maksatushakemuksiin liittyen **ei ole ainoastaan perinteisen tilintarkastuksen suorittaminen, vaan kyse on koko hankkeen valvonnasta.** Valvojan tehtävänä on varmentaa suomalaisen partnerin osalta hankkeesta rahoitettavien tuotteiden ja palvelujen toimittaminen sekä menojen tukikelpoisuus ja sääntöjen- ja ohjelmanmukaisuus. Tämä asettaa valvojalle kansallisen tilintarkastustoiminnan asiantuntijuuden lisäksi tiettyjä rahoituksen ja hankhallinnon osaamiseen liittyviä vaatimuksia. Valvojan on tunnettava asianmukaisesti EU:n ja kansalliset hanketoimintaa säätelevät lait ja asetukset sekä hanketta rahoittavan ohjelman erityissäännöt. Valvontaa suorittaessaan valvoja toimii kansainvälisten ja kansallisten tilintarkastusstandardien mukaisesti, mikä tarkoittaa, että valvojalla on tilintarkastuslain mukainen vahingonkorvausvelvollisuus.

Valvojan **pätevyyttä, taitoja ja kokemusta koskevat vaatimukset** voidaan tiivistää seuraavasti:

- Valvojan tulee olla julkishallinnon ja –talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä tilintarkastaja (JHTT-tilintarkastaja) tai tilintarkastusyhteisö (JHTT-yhteisö), Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT-tilintarkastaja) tai tilintarkastusyhteisö (KHT-yhteisö) tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (HTM-tilintarkastaja) tai tilintarkastusyhteisö (HTM-yhteisö),
- Valvojalla tulee olla riittävä EU:n sekä kansallisen rakennerahastolainsäädännön tuntemus sekä mielellään kokemusta EU-rahoitteisten hankkeiden tarkastuksista,
- Valvojalla tulee olla ohjelmasta riippuen riittävä Englannin kielen taito tai muu relevantti kielitaito pystyäkseen suorittamaan varmennukset ohjelman materiaalien perusteella sekä pystyäkseen kommunikoidaan ohjelmasihteeristön, muiden jäsenmaiden valvojien jne. kanssa,
- Valvojan tulee olla täysin riippumaton varmennuksen kohteena olevasta organisaatiosta tai yksiköstä sekä varmennuksen kohteena olevista toiminnoista.

Lisäksi valvojan tulee sitoutua suorittamaan varmennukset vaaditussa kolmen kuukauden määräajassa.

Näiden vaatimusten täyttyminen tarkistetaan sertifiointimenettelyssä (ks. alla).

Ennen sertifiointia partnerin valvojaksi esittämän tilintarkastajan tulee tutustua hankkeeseen ja sen valvontaan liittyviin dokumentteihin – näin varmistetaan että tuleva valvoja ymmärtää valvonnan luonteen ja laajuuden. Partnerin tulee toimittaa esittämälleen tilintarkastajalle työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistus, rahoittavan ohjelman asianmukaiset dokumentit, kuten ohjelmamanuaali, ensimmäisen tason valvontaa ja toteumaportteja koskeva ohjeistus sekä varmennusten tarkastuslista ja tarkastusraporttimalli. Lisäksi valvojalle toimitetaan hankehakemus, jonka tulee olla kyseessä olevan Interreg-ohjelman hallinto- tai seurantakomitean hyväksymä. Partneri toimittaa valvojalle kopion hankkeen alkuvaiheessa laadittavasta partnerisopimuksesta ja lisäksi valvojan tulee saada kopio pääpartnerin ja hallintoviranomaisen välillä tehdyn tukisopimuksen kopio heti kun sopimus on allekirjoitettu.

3. Valvojan valinta ja kilpailuttaminen

Valvoja **voidaan kilpailuttaa tai** valvojaksi voidaan **valita organisaatiolle jo aiemmin kilpailutettu tilintarkastaja**, mikäli kyseinen tilintarkastaja täyttää vaaditut edellytykset. Saman hankkeen suomalaispartnerit voivat halutessaan valita yhteisen valvojan suorittamaan varmennukset kaikkien partnereiden osalta – tällöin valvojan valinta riippuu siitä, onko partnereilla käytössä keskitetty vai hajautettu kirjanpito tai niiden yhdistelmä. Keskitetyssä kirjanpidossa useamman suomalaispartnerin kulut on keskitetty yhden partnerin kirjanpitoon ja kyseisen partnerin tilintarkastaja voidaan esittää tilintarkastajaksi. Hajautetussa kirjanpidossa kukin partneri vastaa omasta kirjanpidostaan, ja jokaiseen niistä suoritetaan erillinen varmennus. Tällöin kukin partneri voi joko valita oman valvojan tai partnerit voivat halutessaan valita yhteisen tilintarkastajan. Kaikissa

tapauksissa valvoja tulee sertifioida työ- ja elinkeinoministeriössä. Yhteisen valvojan sertifiointiin riittää yksi sertifiointilomake, johon eritellään jokaisen partnerin tiedot.

Valvojan kilpailuttamisessa tulee noudattaa kilpailuttamista koskevia kansallisia ja EU-säädöksiä sekä ohjelmakohtaista ohjeistusta (mm. menettely kilpailuttamisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa tai asiantuntijan valinta kun kyseessä kynnysarvon alittava hankinta). Tarjouspyynnön laatimisessa on tärkeää ottaa huomioon yllä esitetyt valvojan pätevyydelle asetetut kriteerit, jotka tarkistetaan sertifiointimenettelyssä. Lisäksi tarjouspyynnössä tulee esittää riittävän kattava kuvaus hankittavan palvelun sisällöstä ml. ohjelman kuvaus, hankkeen kuvaus sekä valvojan tehtävät.

4. Sertifiointimenettely (kaaviokuva liitteenä)

Valvojaksi esitetyn tilintarkastajan pätevyys tarkistetaan sertifiointimenettelyssä, mikä tarkoittaa että partneri ja tilintarkastaja yhdessä täyttävät työ- ja elinkeinoministeriön sertifiointilomakkeen, johon täytetään hanketietojen lisäksi esitettävään tilintarkastajaan liittyviä tietoja. **Partneri toimittaa sertifiointilomakkeen liitteineen työ- ja elinkeinoministeriöön** sähköpostitse harry.ekestam@tem.fi (7.11.2008 asti) ja pekka.jarvio@tem.fi (3.11.2008 alkaen) ja kirjallisesti TEM:n kirjaamoon (Työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamo, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO). **Sertifiointilomake on saatavissa työ- ja elinkeinoministeriön internetsivuilta www.tem.fi ja www.rakennerahastot.fi –sivustoilta sekä kunkin ohjelman internet-sivuilta.** Lomake on saatavissa suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä (liitteenä suomen- ja englanninkielinen lomake).

Käsiteltyään tilintarkastajan tiedot ja todettuaan edellytysten täyttyvän **työ- ja elinkeinoministeriö lähettää partnerille sertifiointipäätöksen**, josta partneri toimittaa kopion edelleen hankkeen pääpartnerille (ellei kyseessä ole pääpartneri) ja ohjelmasihteeristöön. **Sertifiointilomake voidaan täyttää ja sertifiointi suoritetaan vasta hankkeen tultua hyväksytyksi ohjelman hallinto- tai seurantakomiteassa.** Sertifiointi on hankekohtainen, eli saman valvojan käyttö seuraavassa hankkeessa edellyttää uutta sertifiointia.

5. Valvonnan suorittaminen ja aikataulukus (kaaviokuva liitteenä)

Varmennukset voidaan aloittaa kun hanke on saanut rahoituspäätöksen tai kun rahoitussopimus on tehty. Suomessa ns. normaali varmennus suoritetaan **pääsääntöisesti partnerin luona ko. ohjelman käytössä olevan tarkastuslistan (check-list) avulla.** Mikäli Interreg-ohjelmalla ei ole käytössä omaa yhteistä tarkastuslistaa, käytetään TEM:in kansallista tarkastuslistaa (ks. www.rakennerahastot.fi). Lisäksi valvojalla on oltava käytössään ohjelman raportointipohjat. **Valvonta kattaa kaikki hankkeen raportoitavat menot sataprosenttisesti.** Siinä varmennetaan jokainen projektin kustannuspaikalle kirjattu meno, projektin laskut, kuitit ja muut maksatushakemuksen liitteenä dokumentit, kuten täysiaikaisten työntekijöiden työsopimukset, osa-aikaisten työntekijöiden tuntikirjanpito, kilpailutusasiakirjat, hankkeelle osoitettujen yleiskustannusten ja partnereiden välisten yhteisten kustannusten jakoperusteet, hankkeen tulot, yms. Näiden avulla valvojan on pystyttävä varmentamaan, että kaikki partnerin ilmoittamat menot ovat tosiasiallisesti syntyneitä, projektista aiheutuneita, säädösten, ohjelman ja hyväksytyyn hankesuunnitelman mukaisia, ja raportoidut toiminnot on tosiasiallisesti toteutettu.

Jokaisen hankkeen osalta varmennetaan että hankkeesta on tiedotettu asianmukaisesti. Ympäristöhankkeiden osalta tulee varmentaa, että ympäristöviranomaisia on kuultu, tarvittavat ympäristöluvat on hankittu, ympäristövaikutusten arviointi (yva) sitä edellyttävistä hankkeista on suoritettu, että ympäristövaikutuksia omaavista hankkeista on tiedotettu riittävällä tasolla, ja että toimenpiteet eivät ole ristiriidassa ympäristödirektiivien (lintu-, vesipuite- tai jätepuitedirektiivi) kanssa. Tasa-arvo- kysymysten osalta tulee varmentaa, että tasa-arvoperiaatteet on huomioitu hankkeen toiminnassa. Näiden seikkojen varmentaminen edellyttää yhteistyötä ja tarvittavaa tiedonvaihtoa valvojan ja hallintoviranomaisen, kansallisen vastinrahoittajatahon sekä asianomaisten ympäristö – ja muiden viranomaisten välillä.

Toisesta toteumaraportista lähtien valvojan tulee varmentaa myös ohjelman hallintoviranomaisen maksaman EAKR-tuen siirrot pääpartnerilta muille partnereille sekä Suomen kansallisen vastinrahoituksen siirrot suomalaispartnereiden välillä. Lisäksi valvoja valvoo partnerin omarahoitusosuuden täyttymistä.

Kukin partneri toimittaa varmennetut toteumaraporttinsa pääpartnerille, joka vastaa raporttien yhteen kokoamisesta. Pääpartneri vastaa myös siitä, että jokaisen partnerin esittämät menot liittyvät projektin toimintoihin, ovat partnerisopimuksen mukaisia ja että kulut ovat hyväksytyt valvojan varmentamia. Pääpartnerin valvojan tulee vastaavasti vahvistaa, että yhteen koottu toteumaraportti (ml. maksatushakemus) on kaikilta partnereilta saatujen raporttien pohjalta laadittu virheettömästi, noudattaa hankesopimusta sekä sisältää kunkin maan sertifioidun valvojan suorittaman varmennuksen. Toisin sanoen pääpartnerin valvojan tehtävänä on myös varmentaa että pääpartneri hankkeen vastuullisena partnerina noudattaa velvollisuuksiaan.

Asetuksen 1083 artiklan 60 sekä asetuksen 1828 artiklan 13 mukaisesti **tuotteiden ja palvelujen varmentamiseksi on suoritettava paikan päällä tehtäviä varmennuksia.** Suomessa ensimmäisen tason valvojen tehtävänä on suorittaa kyseisenlainen varmennus **vähintään kerran kunkin partnerin osalta** ja se voi tapahtua esimerkiksi edellä käsiteltyjen normaalien varmennuskäyntien yhteydessä. Nämä em. artiklojen mukaiset paikan päällä tehtävät varmennukset **raportoidaan ohjelmasta riippuen joko varmennusraportissa sitä varten olevaan osioon tai erillisellä lomakkeella.** Paikan päällä tehtävät varmennukset tulisi suorittaa hankkeen toimintojen ollessa käynnissä – ei varmennettavaan määrään nähden liian aikaisessa vaiheessa, mutta kuitenkin hyvissä ajoin ennen hankkeen päättymistä, jolloin varmennuksissa ilmeneviin ongelmiin ja epäsäännönmukaisuuksiin pystytään vielä puuttumaan. Suurissa, investointeja sisältävissä ja ns. infrastruktuurihankkeissa paikan päällä tehtäviä varmennuksia on syytä suorittaa useammankin kerran hankkeen aikana.

Niin partnereiden välisessä sopimuksessa kuin kunkin partnerin ja valvojan välillä tehtävässä sopimuksessa tulee sopia varmennusten aikataulusta sekä vahingonkorvausvastuista mahdollisten myöhästymistapauksien, raportointivirheiden tai säännönvastaisuuksien varalta.

Kussakin Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmassa **noudatetaan ohjelman määrittelemiä raportointiaikoja** ja varmennukset tulee suorittaa niiden mukaisesti. Varmennusten aikataulutuksesta sovittaessa otetaan huomioon, että asetuksen mukaan **menot tulee vahvistaa viimeistään 3 kuukauden kuluessa. Rahoittava viranomainen voi kuitenkin antaa tiukempia ja tarkempia määräyksiä raportointimenettelyistä ja -aikatauluista.** Joka tapauksessa partnerikohtaiset varmennukset tulee käynnistää vii-

pymättä ohjelman raportointikauden päätyttyä ja kaikkien partnereiden raporttien valmistelu, varmennus ja toimittaminen pääpartnerille lopullista varmennusta varten tulee aikatauluttaa tehokkaasti. Huomioitava on myös, että yhdenkään partnerin osalta varmennusta ei voi suorittaa puutteellisten dokumenttien perusteella. Pääpartnerille tulee varata riittävästi aikaa koota kaikkien partnereiden varmenneet toteumaraportit yhteen ja vastaavasti pääpartnerin valvojalla tulee olla riittävästi aikaa suorittaa koko hankkeen toteumaraporttia koskeva asiakirjatarkistus ennen yhteisen raportin toimittamista ohjelmasihteeristöön. **Hankkeen loppuvaiheessa varmennuksille on varattava riittävästi aikaa** niin, että varmennus suoritetaan hankkeen varsinaisten toimintojen päättymisen jälkeen, mutta **ennen toteutusajan päättymistä**. Rahoitussopimuksen mukaisen toteutusajan jälkeen myöskään valvonnasta aiheutuvat kulut eivät voi enää olla tukikelpoisia.

Tarkemmat ohjeet toteumaraporttien laatimisesta ja toimittamisesta ohjelmasihteeristöön antaa ohjelmasihteeristö. **Jokaista varmennusta koskevista raporteista ja tarkistuslistoista on toimitettava kopiot työ- ja elinkeinoministeriöön.**

Suomen kansalliseen vastinrahoitukseen liittyvät varmennukset

Tarkoitus on, että tässä ohjeessa kuvattu valvontajärjestelmä kattaa myös kansallisen rahoituksen varmennukset. Kansallinen vastinrahoittaja voi kuitenkin harkintansa mukaan suorittaa lisävarmennuksia ko. rahoituksen osalta. Suomen kansallista vastinrahoitusta saava partneri hakee maksatusta asianomaisen viranomaisen antamien ohjeiden mukaisesti.

6. Sääntöjenvastaisuuksista raportointinen

Sääntöjenvastaisuuksilla tarkoitetaan aiheettomasti ja väärin perustein tapahtunutta tuen hakemista ja/tai maksamista hankkeelle. Sääntöjenvastaisuuksiin voi olla useita selyityksiä. Niitä voivat olla esimerkiksi hankkeen toteutumatta jääminen esim. hakijatahotta johtuvista syistä, kuten konkurssin tai muun taloudellisen syyn takia tai hakijasta ja/tai rahoittajasta johtuva inhimillinen erehdys, joka on jäänyt huomioimatta, tai jopa petos. Epäsäännönmukaisuuksien raportointimenettely riippuu siitä, missä vaiheessa virhe on huomattu ja onko tukea ehditty maksaa hakijalle tai jopa raportoida maksetut tuet komissiolle tulen hakemista varten ohjelmalle.

Normaaleihin varmennusraportteihin tulee aina sisällyttää kaikki varmennuksen yhteydessä ilmenevät ristiriitaisuudet ja epäjohtonmukaisuudet ja niiden korjaamiseksi suoritettut toimenpiteet. Joskus näitä epäsäännönmukaisuuksia ei kuitenkaan huomata valvojan suorittamien normaalien varmennusten yhteydessä eikä vielä ohjelmasihteeristöön/todentamisviranomaisenkaan suorittamassa tarkastuksessa, minkä seurauksena tuki maksetaan väärin perustein ja tukea pitää periä takaisin. Asian tullessa ilmi seuraavan/seuraavien varmennusten yhteydessä valvojan tulee välittömästi laatia erillinen epäsäännönmukaisuusraportti Työ- ja elinkeinoministeriön alueiden kehittämissyksikköön, joka välittää tiedon edelleen komissioon toimitettavista raporteista vastaavalle talousyksikölle. Lisäksi sääntöjenvastaisuusraportit on toimitettava tiedoksi myös ohjelman hallinto- sekä todentamisviranomaiselle.

Mikäli epäsäännönmukaisuudet havaitaan ennen kuin todentamisviranomaisen suorittaa maksun tuensaajalle, erillistä epäsäännönmukaisuusraporttia työ- ja elinkeinoministeriölle ei tarvita. Siitä huolimatta epäsäännönmukaisuus tulee selkeästi dokumentoida varmennusraportissa.

7. Maksatushakemuksen käsittely

Kun kaikkien hankepartnereiden varmennetut toteumaraportit dokumentteineen on liitetty hankkeen yhteiseen toteumaraporttiin ja pääpartnerin valvoja on vahvistanut koko hankkeen toteumaraportin asianmukaisesti laadituksi, pääpartneri toimittaa toteumaraportin ohjelmasihteeristöön ohjelman ohjeistusten mukaisesti. Pääpartnerin tehtävä on varmistaa, että varmennettu maksatushakemus jätetään ohjelmasihteeristöön ohjelman määräämän raportointiaikataulun mukaisesti, kuitenkin niin, että itse varmennukseen käytettävä aika on enintään 3 kuukautta.

Ohjelman todentamisviranomaisen suorittaa toteumaraportille erillisen tarkastuksen, jossa varmistetaan, että toteumaraportti on laadittu asianmukaisesti ts. että se sisältää jokaisen partnerin raportointia koskevan valvojan lausunnon, että varmennus on asianmukaisesti suoritettu ja dokumentoitu sekä ottaa huomioon lausuntoon liittyvät erityiset havainnot ja huomautukset. Lisäksi todentamisviranomaisen tarkistaa, että paikan päällä suoritettavat varmennukset on suoritettu. Todentamisviranomaisen pyytää toteumaraporttiin tarvittaessa hankkeelta lisäselvityksiä.

Todentamisviranomaisen ja työ- ja elinkeinoministeriö voivat suorittaa hankkeelle lisäksi erillisiä paikan päällä tehtäviä tarkastuksia.

8. Valvonnasta aiheutuvat kulut

Valvonnasta aiheutuvat **kustannukset kattaa partneri** ja asianmukaiseen kilpailutukseen perustuvat **varmennuskulut ovat hankkeelle tukikelpoisia**. Kulut sisällytetään hankkeen budjettiin ohjelman ohjeistuksen mukaiseen kulukohtaan jo hakemusvaiheessa. Valvontakulujen sisällyttämisessä hankkeen kuluiksi tulee huomioida, että varmennuksille on varattava riittävästi aikaa hankkeen varsinaisten toimintojen päättymisen jälkeen, mutta ennen toteutusajan päättymistä, sillä kaikki hankkeen kulut ovat tukikelpoisia vain toteutusajan sisällä.

Työ- ja elinkeinoministeriö ei ota maksua sertifiointista.

9. Valvojille järjestettävät koulutukset

Valvojien riittävän tiedonsaannin ja osaamisen sekä valvonnan laadun varmistamiseksi työ- ja elinkeinoministeriö järjestää yhteistyössä kunkin ohjelman kanssa säännöllisin väliajoin koulutustilaisuuksia. Tilaisuuksissa käydään läpi yleiset Euroopan alueellisen yhteistyön tavoitteen ohjelmia koskevat EU- sekä kansalliset säädökset ja asetukset, ohjelmakohtaiset esittelyt ja erityispiirteet sekä sertifiointiin liittyvät erityiskysymykset. Tulevista koulutuksista lähetetään tieto valvojiksi valituille tahoille. Valvojien koulutuksista aiheutuvat matka- ja muut kustannukset kattaa valvoja – nämä kulut eivät sisälly hyväksyttäviin hankekustannuksiin.

10. Ensimmäisen tason valvonnan seuranta ja valvonta sekä asiakirjojen säilytys

Kaikki hankkeeseen liittyvät asiakirjat sekä varmennukseen liittyvät asiakirjat tulee dokumentoida ja säilyttää partneritahossa 31.12.2025 asti.

Jokaista varmennusta koskevasta raportista ja tarkastuslistasta partnerin tulee toimittaa kopio työ- ja elinkeinoministeriöön. Työ ja elinkeinoministeriö valvoo ensimmäisen tason valvontatoimintaa omilla pistokokein suoritettavilla varmennuksilla ja voi suorittaa tarpeen mukaan ylimääräisiä paikan päällä tapahtuvia varmennuksia.

Toisen tason tarkastustoiminnasta vastaa kunkin ohjelman tarkastusviranomainen, joka varmistaa, että hankkeen menojen tarkastamiseksi tehdään hanketarkastuksia tarkoituksenmukaisen otannan pohjalta. Ohjelmasta riippuen hanketarkastukset suorittaa joko kilpailuttamalla hankittu kansainvälinen tilintarkastusyhteisö ja kunkin maan tarkastusviranomainen (Suomessa valtiovarainministeriön yhteydessä oleva controller – toiminto).

Alivaltiosihteeri

Heikki Aurasmaa

Aluekehitysneuvos

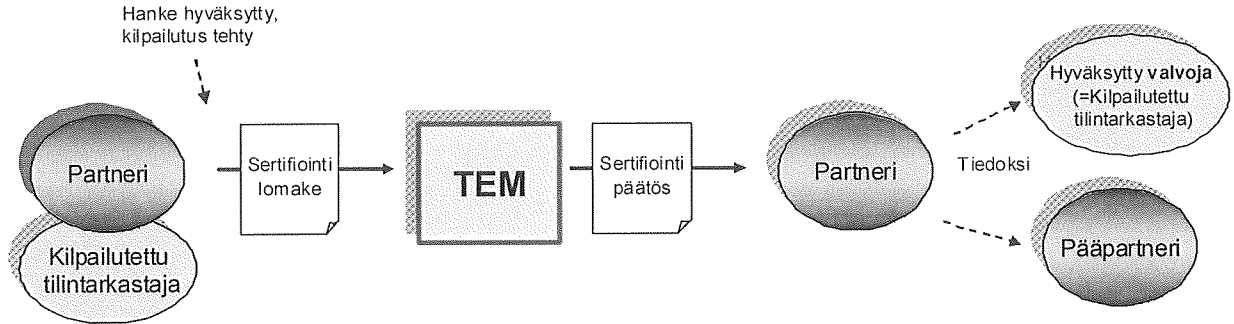
Harry Ekestam

Liitteet

Kaaviokuva sertifiointiprosessista ja valvontamenettelystä

Sertifiointilomake (suomen- ja englanninkielinen)

Sertifiointimenettely

Ensimmäisen tason valvontamenettely

